

Ieškojau Viešpaties, Jis išklausė mane ir išgelbėjo mane iš visų mano baimių /Ps 34,4 /

2011 m. lapkritis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 9 (113)
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

Amžinybė žvelgia į mus

„VIEŠPATS nori jūsų pasigailėti ir suteikti jums malonę. VIEŠPATS yra teisingumo Dievas; palaiminti, kurie Jo laukia!“ Izaijo 30, 18 (K.Burbulio vertimas)

Lietuvos žmonės yra atsidūrę tokioje situacijoje, kai visi su nerimu laukia ir tikisi gerų žinių. Laukiame ką atneš rytojus, koks bus oras, koks euro kursas, mokesčių politika, kiek brangs elektra, nafta ir dujos.

Reformatai, kaip kiti Lietuvos žmonės, neša visą šio nestabilaus laikmečio permainų našta, tačiau dar turi papildomą nerimą – dėl savosios Bažnyčios. Nuolatos laukiame naujienų iš teismų, valdiškų įstaigų, parapijų ir kt. Toks ateities laukimas išties varginantis. Kadangi joks žmogus nežino ateities, bet jos laukia, tai pastaroji neiš-

vengiamai tampa kažkuo įtartina. Kiekvieną rytą, kaip jungą užsidedame neaiškios ateities laukimo našta, o vakare guldamiesi į poilsio patalą jau sunkiai išgalime tą našta nusiimti.

Kodėl ateitis mus vargina labiau nei dabartis?

Įdomiai ir įtaigiai apie tai rašė plačiai žinomas krikščionių mąstytojas ir rašytojas C.S.Lewis savo knygoje „Kipšo laišakai“, kurią visiems reformatams rekomenduojame paskaityti. Ši protingai ir šmaikščiai parašyta knyga išreikšta laišku forma. Senas ir labai patyręs

nelabasis rašo patariamuosius laiškus jaunam velniūkščiui, kuris dar nelabai tegeba sugundyti jam paskirtą žmogų. Kipšas laiškuose Dievą vadina Priešu ir moko jaunąjį velniūkštį, kad geriausias gundymas yra tuomet, kai savo žmogų palengva sugundo paskirti savo mintis ne tam, ko Priešas (Dievas) nori.

Kipšas rašo: „Žmonių gyvenimas yra ribojamas laiko, bet Priešas juos skiria Amžinybei. Todėl Jis, manau, nori, kad jie skirtų dėmesį daugiausia dviem dalykams – pačiai Amžinybei ir tai laiko atkarpai, kurią jie vadina Dabartimi. Nes

Dabartis yra tasai taškas, kuriame laikas susiliečia su Amžinybe. Tokį patyrimą, kokį mūsų Priešas turi apie visą tikrovę, žmonės turi apie dabarties akimirką, ir tik apie ją, tik joje siūloma žmonėms laisvė ir tikrovės pajautimas.

Todėl Jis norėtų, kad jie nuolat rūpintųsi Amžinybe (tai reiškia, Juo pačiu) arba Dabartimi – kitaip sakant, kad jie medituotų apie amžiną vienybę su Juo ar Jo nepasiekiamumą, arba paklustų dabar skambančiam sąžinės balsui, neštų dabartinį kryžiu, priimtų dabartinę malonę, dėkotų už dabartinius malonumus.

Mūsų darbas – atitraukti juos nuo Amžinybės ir nuo Dabarties. Turėdami tai omenyje, mes kartais gundome žmogų (našlę arba mokslininką) gyventi Praeitimi. Bet toksai gundymas ne itin vertingas, nes jie turi tikrų žinių apie praeitį, jos esmė yra konkreti ir nekintama, ir šie dalykai priartina ją prie Amžinybės. Kur kas geriau juos apgyvendinti Ateityje. Pati biologinė būtinybė nukreipia visas jų aistras ta kryptimi, taigi mintys apie Ateitį ižiebiam viltį ir baimę. Be to, jie nežino, kokia jų laukia ateitis, todėl, kreipdami jų mintis ta linkme, mes verčiam juos galvoti apie nerealius dalykus. Trumpiau šnekant, Ateitis iš visų dalykų yra mažiausiai panaši į Amžinybę... Todėl mes skatiname tokius minčių rezginius, kaip Kūrybinė Evoliucija, Mokslinis Humanizmas ar komunizmas, kurie žmonių jausmus prirakina prie Ateities, pačios laikinumo šerdies.

Tad beveik visos ydos yra išsaknėjusios ateityje. Dėkingumas žvelgia į praeitį, o meilė – į dabartį; baimė, godumas, ambicingumas žvelgia į priekį.“

C.S.Lewio knygos „Kipšo laišakai“ ištrauka puikiai paaiškina Jėzaus mokymą iš Evangelijos pagal Matą.

Rašytojas mintį perteikia šiuolaikiniais protingais žodžiais, o Jėzus šneka labai paprastai, kad net ir tamsus ir bemokslis samdinys, piemuo ar žvejas suprastų šį dievišką pamokymą:

„Todėl nesirūpinkite ir neklaušinėkite: ‘Ką valgysime?’, arba: ‘Ką gersime?’, arba: ‘Kuo vilkėsime?’ Visų tų dalykų ieško pagonys. Jūsų

dangiškasis Tėvas juk žino, kad viso to jums reikia. Pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir Jo teismo, o visa tai bus jums pridėta. Taigi nesirūpinkite rytdiena, nes rytoj patys pasirūpins savimi. Kiekvienai dienai užtenka savo vargo“. (Mt 6, 31-34)

Pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir Jo teismo.

Pateikdamas šį pamokymą, Jėzus nenaudoja mokslingų žodžių „Dabartis“ ar „Amžinybė“, bet išaiškina šias sąvokas nepalyginamai efektyviau. „Pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir Jo teismo“, – sako Jis.

Šiame trumpame pasakyme Viešpats iš karto atlieka du veiksmus: paliepia ieškoti Dievo karalystės teismo ir kartu parodo kaip Dabartis susijusi su Amžinybe, Dievu – per teismo ieškojimą.

Taigi, pranašo Izaijo žodžiai iš 30 perskyrimo „Viešpats nori jūsų pasigailėti ir suteikti jums malonę. Viešpats yra teisingumo Dievas; palaiminti, kurie Jo laukia“ reiškia ne pasyvų gal būt maloningos ateities laukimą, bet aktyvų teismo įgyvendinimą.

Ateities nežinome, bet „Viešpats yra teisingumo Dievas; palaiminti, kurie Jo laukia.“

Amžinybės sekmadienį reformatai mini mirusius artimuosius. Paminėjimai vyksta su dėkingumu Dievui ir mylimiems išėjusiems. Dabartyje gyvendami mes dėkojame. Dabar dar galime mylėti ir mylime, dabar dar galime ieškoti, ir mes ieškome Jo teismo, dabartyje mes siekiame teisingumo asmeniškai ir sielojamės dėl mūsų bažnyčios. Stengiamės daryti ir darome gausybę Dievui patinkančių teisingumo darbų Bažnyčioje.

Ateities nežinome. Negalime žinoti. Bet laukiame Dievo teisingumo ir ieškome Jo Karalystės. Ieškome ir laukiame neramioje evangelikų reformatų dabartyje.

O Amžinybė žvelgia į mus.

Kun. Tomas Šernas

Gražiai paminėta Reformacijos diena

Lapkričio 3 dieną Lietuvos Mokslų akademijoje vyko Reformacijos dienai skirtas renginys. Jame dalyvavo Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas prof. hab. dr. Sigitas Kregždė, giedojo Vilniaus reformatų choras „Giesmė“ ir gausus vilniečių bei miesto svečių būrys. Sveikinimo žodį tarė S.Kregždė: „Sveikinu visus susirinkusius su Reformacijos diena. Linkiu žinoti ir suprasti Reformacijos dvasią šiandien ir ją puoselėti ateities kartoms“.

Renginyje pristatyta 2009 m. išleista mokslinė monografija „Iš Radvilų giminės istorijos: Dubingių kunigaikštystė 1547-1808 m.“. Leidinio autoriai doc. dr. Dei-

mantas Karvelis ir prof. habil. dr. Raimonda Ragauskienė noriai pasidalino su visais susirinkusiais monografijos įdomybėmis.

„Jau apie 15 m. kartu su kolega Deimantu Karveliu domimės Radvilų giminės istorija. 2005 m. pradėti archeologiniai tyrimai Dubingiuose paskatino mus imtis knygos rašymo apie didikus Radvilas. 2009 m. buvo išleista mokslinė monografija „Iš Radvilų giminės istorijos: Dubingių kunigaikštystė 1547-1808 m.“. Apgailestauju, jog ši vakarą negalite šios knygos įsigyti, nes visas tiražas jau seniai išparduotas ir mes mažtome pakartoti knygos tiražą,“ – sakė R. Ragauskienė.

D. Karvelis taip pat pasidalino savo išpūdziais rengiant monografiją. „Knyga gimė renkant informaciją apie Radvilas Lietuvos, Lenkijos, Baltarusijos ir kitų šalių archyvuose. Čia įdėta ne viskas, ką mums pavyko rasti. Manau tai yra puiki galimybė išleisti papildytą monografiją. Ir tai turėtų prisidėti prie Radviliados, prie kunigaikščių Radvilų vardo garsinimo“, – pasakojo D. Karvelis. Istorikas kaip visuomet išliko įdomus ir dalinosi su vakaro svečiais neišsemiamomis istorinėmis žiniomis apie Radvilas. „Radvilos buvo viena įtakingiausių ir turtingiausių didikų giminių Lietuvoje iki pat 18 a. pradžios. Dubingiuose jie turėjo vieną iš 10 tūkst. turimų valdų Lietuvoje ir kitose aplinkinėse valstybėse. Netgi yra sakoma, jog Radvilų dvaruose niekada nesileisdavo saulė. Radvilos tikriausiai įsikūrė Dubingiuose, nes jie buvo arti sostinės Vilniaus, patogioje strateginėje vietoje, apsupti gražių bei derlingų žemių. Bėgant laikui nelikus vyriškosios giminės atstovų 18 a. pradžioje šios valdos perėjo grafų Tiškevičių žinion“, – sakė D. Karvelis.

Dar ilgai netilo klausimai ir diskusijos su monografijos autoriais. Ne vienas išėjęs iš renginio vylėsi neilgai trukus įsigyti papildytą monografiją apie Radvilas.

Viktorija Liauškaitė

Tolerancija, totalitarizmas, nacionalizmas, tautiškas, patriotizmas...

Tokios sąvokos skambėjo lapkričio 16 d. Valstybiniame Vilniaus Gaono žydų muziejuje surengtos tarptautinės konferencijos „Tolerancija ir totalitarizmas. Laisvės išbandymai“ pranešimuose. 1995 m. UNESCO sprendimu lapkričio 16 d. paskelbta pasauline Tolerancijos diena (lot. *tolerantia* – kantrybė).

Konferencijoje pranešimai buvo suskirstyti į tris sesijas: Totalitarizmo gniaužtai ir saviraiškos laisvė. Laisva mintis, laisvas žodis, laisvas veikimas totalitarizmo mąstymo nelaisvėje;

Antisemitizmas, ksenofobija, rasizmas, diskriminacija. Totalitarizmo pagundos ir nauji tolerancijos išbandymai;

Tikėjimo laisvė tolerancijos sankryžose. Laisvos visuomenės orientyrai. Pastarojoje kalbėjo Lietuvos reformatų gen. superint., kun. Tomas Šernas.

Pirmoje sesijoje kalbėjęs Rusijos mokslininkas Andrejus Pionkovskis negailėjo aštrių žodžių dabartinei savo šalies politikai, kuriai paskirta jo ką tik išleista knyga „Trečias kelias į vergovę“. Kelias, kuriuo eina Rusija, tai 3-čias kelias, jo taikliai pavadintas „putinizmu“, vedantis į „švelnų“ totalitarizmą, kurio pasekmės bus ne ką menkesnės. Rusijoje nėra cenzūros, bet yra kitos priemonės nutildyti žiniasklaidą, užčiaupti burnas kultūros žmonėms, duota laisvė žemutinių grandžių savivalei. Rusijoje vykstantį „švelnų“ totalitarizmą pabrėžė ir kiti konferencijos pranešėjai, taip pat ir ksenofobiją Vakarams, einančią dar nuo Ivano Rūsčiojo laikų.

Antroje sesijoje kalbėjo Vilniaus reformatų parapijos narys, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekanas, prof. Šarūnas Liekis, atkreipęs dėmesį į plačiai išvešėjusį tautos ir valstybės atskyrimą bei antivalstybišką tautininkišką ideologijos pobūdį. Kaip pavyzdį jis nurodė mūsų tra-

Šarūnas Liekis

dicines Dainų šventes arba Tūkstantmečio šventimą – neaišku, ką ten švenčiame: nėra nei miesto, nei dvaro, yra tik šiuolaikiniai lietuviai tautiniais drabužiais bei devynioliktame amžiuje susiformavusios etnografinės grupės – žemaičiai, aukštaičiai. Lietuvos, kaip valstybės, istorijos ten nėra. Pranešėjo nuomone, mūsų dažnai vartojamas terminas „tautiškas“ yra ydingas pats savaime, jis yra nevertotinas, mes net nesusimąstome, kad šis terminas yra atskiriantis, o ne integruojantis. Tautiškas – nacionalizmas yra tapatinami su patriotiškas, o tai yra ydinga tendencija. Nacionalizmas – grėsmė demokratijai. Jis stebėjosi, jog kartais net ministrai kalba apie tautiškas, nors turėtų kalbėti apie valstybę ir valstybingumą. Mūsų valstybėje vyrauja tautininkiška ideologija, kuri savo esme yra antivalstybiška. Jo nuomone, mūsų nacionalizmas nepatrauklus savo šovinizmu bei perdėta meile gentinei, etninei savimonei. Mokslininką stebina tai, kad viešojoje erdvėje nacionalizmas tapatinamas su patriotizmu. Jis pabrėžė: „Aš esu radikalus šito priešininkas. Esminė vertybė Lietuvoje bei visame mūsų regione turėtų tapti paneuropinė

tapatybė, mes turėtume ir toliau konstruoti savo tapatumą ir nesusistoti ties koku nors praėjusiu amžiumi“. Baigdamas pranešimą prof. Š.Liekis ragino būti atsargesniems, vartojant terminus, ir linkėjo ne tik tolerancijos, bet ir meilės vieni kitiems.

Germanistė, kultūrologė, Tolerancijos premijos laureatė, prof. Irena Veisaitė kalbėjo, kad tolerancijai reikia abiejų pusių geranoriškumo, ji negali būti vienpusė, neturime norėti tik kito asmens tolerancijos sau. Žydu kultūra yra Lietuvos etninės kultūros dalis. Yra daug padaryta šia linkme: surinkta medžiaga apie medines sinagogas Lietuvos kaimuose ir miesteliuose ir kt. Europietiškas yra judėjų ir krikščionių tapatybių darinys. Prelegentė gyrė Lietuvos sprendimą, balsuojant UNESKO, džiaugėsi, kad konferencijos darbe dalyvavo ir trečią sesiją vedė filosofas, Tolerancijos premijos laureatas, internetinės svetainės bernardinai. It vyriausias redaktorius Andrius Navickas. Prof. I.Veisaitės nuomone, ši svetainė yra mūsų tautos sąžinė.

Trečiojoje sesijoje pasisakė Lietuvos žydu bendruomenės vykdomasis direktorius Simonas Gurevičius, pabrėžęs, kad judaizmas – ne tikėjimas, o gyvenimo būdas, sakė, kad žydai prašo suprasti, kas įvyko, jie nenori politikavimo, konfliktų, nori tik Taikos. Klausė susirinkusios auditorijos, kodėl šioje konferencijoje nedalyvauja Švietimo ministerijos atstovai, mokytojai, nėra Vidaus reikalų ministerijos žmonių. S.Gurevičius kvietė nebūti tolerantiškais, abejingais su šūkais „Lietuva – lietuviams“ gatvėmis marširuojantiems neonaciams, antisemitinėms apraiškoms.

Šioje konferencijos dalyje pasisakė taip pat Ukrainos žydu fondo direktoriaus pavaduotojas prof. Jevgenij Dyky, R.katalikų kunigas Julius Sasnauskas bei Lietuvos reformatų gen.superint. kunigas Tomas Šernas.

Kun.T.Šernas kalbėjo, kad konferencija vyksta Vilniuje ne atsitiktinai. Jame gyveno, dirbo,

miestą kūrė įvairių tautybių, religijų žmonės, turėjo savo gyvenimo viziją, ateitį. Reformatai yra mažuma Lietuvoje beveik nuo XVI amžiaus, tačiau Lietuvos istorijos vadovėliuose apie šią konfesiją ir jos siūlytą religinę toleranciją beveik nerašoma.

Žodis „tolerancija“ labai dažnai sakomas įvairiomis progomis, kai mažuma nori primesti savo valią daugumai ar atvirkščiai. Klausantis konferencijoje sakomų kalbų teko išgirsti sakinį, kuriame žodis „tolerancija“ buvo pavartotas net keturis kartus.

Ar tolerancija yra vertybė savaime, kurią reikia nuolatos priminti ir kartoti, ar ji tėra tik antrinis reiškinys, nes tolerancija turėtų remtis tvirtomis dvasinėmis vertybėmis? Kai girdime žodį „tolerancija“, siūlyčiau jį „paimti į skliaustus“ ir pasižiūrėti ką tas žodis reiškia konkrečioje konteksto situacijoje. Filosofijoje toks minties veiksmas vadinasi fenomenologine redukcija.

Visuomenė negali būti be tikėjimo ir kokios nors vilties. Vienas žydas yra parašęs: „Viltis, tikėjimas ir meilė“. Tik gali būti visokių tikėjimų ir vilčių.

Kai man sako: „būkit tolerantiški“, reikėtų paklausti kuo pašnekovas tiki, kur jo Viltis. Kokia viltis, koks tikėjimas – tokia ir tolerancija. Gal žmogaus viltis yra ekonomikoje, euro įvedime ir panašiai?

Štai kodėl reikia atsargiai elgtis su tokiais žodžiais ir sąvokomis. „Aš žinau kokia mano viltis, koks tikėjimas. Tokia ir tolerancija. Ar jūs žinote, kokia jūsų viltis?“ – konferencijos dalyvių klausė reformatų kunigas Tomas Šernas.

Konferencijos pabaigą vainikavo specialioji dalis, skirta Lietuvos Helsinkio grupės veiklai nušviesti ir buvusio Helsinkio grupės nario Viktoro Petkaus apdovanojimu Lietuvos diplomatijos žvaigžde, kurią įteikė Užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė.

Jubilate Deo

Lapkričio 19 d. liuteronų bažnyčioje krikščioniškos chorinės muzikos koncertu gražiai paminėtas chorvedės Janinos Parnackienės 60-ties metų jubiliejus bei jos kūrybinės veikos 40-metis. Koncerte dalyvavo chorai: Vilniaus ev. reformatų „Giesmė“ ir „Pagirių dainoriai“, solistė Monika Kučinska, vargonininkė Diana Encienė, trimitininkas Ričardas Katkevičius.

Į sceną choras „Giesmė“ pakiliai įžygiavo vedamas savo vadovės Janinos, giedodamas „Jubilate Deo“, tuo tarsi kviesdamas ir žiūrovus labai pakiliai nusiteikti. Koncertą choras pradėjo atlikdamas Gustavo Gunsenheimerio kantatą „Tvirčiausia apsaugos pilis“ 3 ir 4 dalis (akompanavo Birutė Šernaitė). Po to pagiedojo dar septynias giesmes a capella, iš kurių norėtušį atskirai paminėti kai kurias labiau įsimintinas giesmes, pvz.: „Gyvenimą pašlovintą“ iš M. Mažvydo – B. Vilento giesmyno „Krikščioniškos giesmės“, kurios atlikimo variantą ir tekstą redagavo B. Skirgailas; XVI amžiaus nežinomo autoriaus sukurtą giesmę „ Užrašas ant Lenkijos Karalienės Barboros Radvilaitės kapo“ („Napis nad grobem zacnej Krolowej Barbary Radziwilowny, niegdy będącej Krolowy Polskie), kurios žodžius iš senosios lenkų

kalbos išvertė poetas Sigitas Geda; prūsų-lietuvių liaudies giesmę dr. Vydūno žodžiais pagal Vl. Jakubėno muziką „O, kad aš jį regėčiau“. Šios giesmės atlikimo variantą chorui pritaikė Janina Pamarnackienė. Pakiliai, jautriai, muzikaliai nuskambėjo visos giesmės ir buvo malonu susilaukti klausytojų nuoširdžių padėkos žodžių.

Dž. Rossini (1792–1838) maldą iš operos „Mahometas“ atliko Pagirių muzikos mokyklos 7 kl. mokinė Monika Kučinska (mokytoja Judita Ušinskienė, koncertmeisterė Diana Encienė).

Jungtinis Pagirių ir Vilniaus reformatų choras, diriguojant Janinai Pamarnackienei, akompanuojant vargonais D. Encienei atliko tris giesmes: Ed. Harris „Alleluja“, John Rutter „Žvelk į pasaulį“ ir T. Michael Seward „Kristaus triumfas“ (solo trimitu LMTA III k. studentas Ričardas Katkevičius).

Po koncerto visi rinkomės į Agape liuteronų parapijos salėje, kur dar ilgai skambėjo muzika ir nuoširdūs sveikinimo žodžiai mielai Janinai.

Nors mes sveikinimo žodžius ir linkėjimus Jai jau išsakėme, bet dar kartą linkime ilgų kūrybingų metų, tvirtos sveikatos ir visuomet puikios nuotaikos. Telydi Dievo palaima Tave, Janyte, visuose Tavo darbuose!

Vilniaus reformatų choro
„Giesmė“ vardu,
Renata Bareikienė,
pirmininkė

„Moralės įstatymas manyje, o žvaigždėtas dangus virš manęs“ (I. Kantas)

Spalio 8 d. Biržuose 90-ies metų Jubiliejų šventė Vilniaus vaikų sekmadieninės mokyklėlės įkūrėja, kunigo Aleksandro Balčiausko našlė, Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios kuratorė, Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos narė, kompozitoriaus Vlado Jakubėno draugijos valdybos narė, **p. Aleksandra Balčiauskienė**. Jubiliejaus proga Ji sutiko su „V.r.ž.“ skaitytojais pasidalinti mintimis apie nueitą gyvenimo kelią.

Apie vaikystę ir jaunystę

Mano gimtinė – Kybartuose. Tėvelis buvo išmintingas žmogus, geležinkelio inžinierius, raginęs mokėti ne tik savo, bet ir kaimyninių valstybių kalbas, todėl leido mane į privačią vokišką mokyklą, pagrįstą I. Kanto filosofijos principu: „Moralės įstatymas manyje, o žvaigždėtas dangus virš manęs“. Visada sakau, kad žmogus moraliai turi būti labai stiprus ir dėlioti tik gražias mintis.

Mokiausi Klaipėdos Vyt. Didžiojo gimnazijoje, kurioje tikybą dėstė kun. Povilas Jašinskas. Mano jaunystės laikais dešimt Dievo įsakymų buvo moralės pagrindas.

1940 m. baigiau Tauragės mokytojų seminariją, kurioje mokėsi didelė Klaipėdos krašto evangeliško jaunimo dalis.

Apie moterystę

Moterystė buvo Dievo dovana. Prisimenu, kaip su tėveliais ėjome į bažnyčią Kaune. Zakristijoje

norėjau pasiteirauti apie giedojimą chore. Ten tarnavęs kunigas Aleksandras Balčiauskas užsirašė mano adresą. Taip Dievulio ranka mus suvedė...

Kaip Aleksiusukas man vėliau sakė, aš jam patikau iš pirmo žvilgsnio. Jau pirmą kartą susitikus mums atrodė, jog esame pažįstami šimtą metų. Buvome labai laimingi. Draugavome mėnesį. Po to jis man pasipiršo. Tai buvo 1942 metais. Mus tada jau jungė ir bendra veikla. Kun. senjoras A. Šernas leido naująjį Giesmyną. Jam talkininkavo kun. A. Balčiauskas. Jis ir manęs paprašė padėti atlikti korektūros darbus. Vėliau kolegija padovanojo mums po vardinį Giesmyną, kuris visą laiką kartu su manimi ir yra mano dvasinė stiprybė. Giesmynas – mūsų šeimos relikvija. Į šį leidinį jaučiuosi įdėjusi ir savo širdies dalelę.

Mus sutuokė kun. P. Jašinskas Kaune, bažnyčioje prie Aleksoto tilto. Prasidėjo be galo laimingi gyvenimo metai. Tik po vestuvių pradėjome vienas į kitą kreiptis „tu“. Mane jis vadino Alisinka. Vienas kitą supratome ir gerbėme. Tai buvo tikra meilė, kupina pasiaukojimo vienas kitam. Jos prisiminimas senatvėje yra mano gyvenimo šviesulys.

Apie karo ir pokario metus Biržuose

Iš pradžių gyvenome medinėje klebonijoje, vadinamojoje Meškauskynėje. Ši mūsų gūžta sudegė karo metais. Persikėlėme

į išlikusią mūrinę kleboniją, kuri 1948-aisiais buvo nacionalizuota, 1949 m. buvo įsakyta iš jos išsikraustyti. Dukrai Virginijai tuomet tebuvo ketveri metukai. Nuvežėme ją į Braškių kaimą pas krikšto mamą. Visus savo daiktėlius sunešėme į mažą kambariuką klebonijoje, patys miegoti eidavome į zakristiją. Vėliau pradėjome statyti savo namus. Stengėmės vienas kitą palaikyti – vienas kitam rašydavome laiškelius, juos palikdavome ant rašomojo stalo. Dabar jų negaliu kilnoti – būna graudu. Praeitį man be galo graži, ja gyvenu. Viskas pasibaigė su ta valanda, kai Aleksiukas 1952 m. sausio 24 d. užmerkė akis nuo širdies infarkto.

Apie netektį

Kai tetytė (kun. Aleksandras – red. pastaba) mirė, prasidėjo ne rožėmis klotas gyvenimas. Liko daugybė darbų, kurių nemokėjau, kurių man iki tol ir nereikėjo mokėti. Būdavo, žiūriu žiūriu į neįrengto namo sienas, ant kiemo likusią lentų krūvą... Bet teisingai sakoma, jog „nereikia mokėti, reikia norėti“. Norėjau gyventi tvarkingai. Išmokau visko. Sužinojau, kas yra *fernica*, ką reiškia *colis*. Su sūnumi Donatu, kuris tėvelio neteko būdamas aštuoneerių, važiovome į lentpjūvę, paskui obliavome lentas, apkalėme nebaigtą įrengti namą. Taip pamažu baigėme statybas...

Buvau kunigo našlė, todėl darbo negavau. Siūlė padaryti viešą atgailą spaudoje, jog ištekėjau už kunigo. To nepadariau. Reikėjo galvoti, kaip išgyventi: ir mezgiau, ir siuvinėjau mašina, ir daržus sodinau, ir tortus kepiau. Dirbau dieną naktį. Padėjo vaikai. Iš tų tortų juos ir pastačiau ant kojų.

Apie vaikus ir anūkus

Aleksiukas vaikams kalbėjo: „Aukite dori, klausykite mamytės, nenuklyskite nuo kelio“. Manęs prašė: „Neatstok nuo bažnyčios, neapleisk našlaičių“.

Meilė man yra kaip stipri uola, į kurią įsikibusi aš stipriai laikausi. Džiaugiuosi vaikais – nė vienas

nenuklydo nuo kelio. Užaugo anūkai ir proanūkiai, kiekvienas dirba savo darbą. Jie – mano džiaugsmas.

Esu laiminga ir patenkinta. Kai merksiu savo akis, kaip Dievas duos, taip ir bus. Svarbiausia yra gyventi taip, kad nebūtų apsunkinta sąžinė. Noriu, kad aplinkui būtų gražu. Vasarą sodyboje prisodinu gėlių, kad man glostytų akis.

Apie reformatų Bažnyčia

Dabar Bažnyčia kvėpuoja tikru reformatišku oru, ji turi tai, ko labiausiai reikia – teologinius mokslus baigusius kunigus. Jie gerai atlieka savo darbą. Tuo labai džiaugiuosi. Mes visi turime būti prisiminti Reformacijos himno žodžius: „Tvirkiausia apsaugos pilis yra mums Viešpats Dievas; bėdoj mūs skydas ir viltis, pagalba tik jis vienas“.

Apie protestantizmą

Man patinka protestantiškas mąstymas – išsiveržimas iš žmogų kaustančių varžtų. Šis mąstymas yra laisvas, bet turi moralės įstatymą. Žinai mokymą – nevok, nemeluok, nekalbėk neteisais liudijimo prieš savo artimą...

Man patinka ir šviesus supratimas apie Dievą. Dievą, kurio nematome, bet kurį jaučiame. Ir aš jaučiu, kad Jis yra, kad Jo ranka mane veda. Kai būna pilnatis, žiūriu į naktinį dangų ir kartoju: „Dieve, koks stebuklas, ir tik Tu sugebėjai sukurti šį gražų pasaulį.“ Visada prašau Dievo pagalbos, kaip mokoma vienoje giesmėje: „Šaukis iš dangaus paguodos, kai užeis tau dienos juodos“. Dievas gelbsti ir duoda žmonių, kurie padeda nešti tavo skausmą. Yra toks geras paraginimas: „Eik Viešpaties keliais be baimės, daryk, kas tavo pareiga“.

Apie veiklą per paskutinį dvidešimtmetį

1990-ieji – atgimimo metai. Po Sąjūdžio atsivėrė daugiau galimybių bažnytinėje veikloje. Mo-

kėdama vokiečių kalbą, verčiau vizituojančių mūsų Bažnyčias svečių iš Vakarų Europos pokalbius, paskaitas, pamokslus. Jų kvietimu dalyvavau vaikų pamaldėlių seminare Štutgarte (Vokietija), konferencijoje „Lietuvos ir Baltarusijos dienos“ skaičiau pranešimą apie Reformaciją Lietuvoje. 1991 metais lankiausi tradicinėje vengrų bažnyčioje, kur vyko Sinodas. Nepamirštamą įspūdį paliko trys savaitės, 1998 m. praleistos Šveicarijoje, Locarno mieste, kunigų šeimoms skirtame pensionate.

Būdama kompozitoriaus Vl. Jakubėno draugijos valdybos nare prisidėjau prie Vlado Jakubėno vardo suteikimo Biržų muzikos mokyklai, į kurią 1959 m. tuometinė direktorė Aldona Kezytė pravėrė man duris, priimdama dirbti bibliotekoje.

Apie Vilniaus Sekmadieninę vaikų mokyklėlę

1990 m. rugsėjo 2-ąją po pamaldų Vilniaus bažnyčioje pasiūliau parapijiečiams įkurti vaikų sekmadieninę mokyklą. Tėvai mielai pritarė tam sumanymui ir mokyklėlė buvo įkurta. Tą pačią dieną užsirašė 17 vaikų. Užsiėmimus pradėdavome maldele: „Mes norime būti dori. Dieve, padėk mums tokiais tapti“. Mano tikslas buvo paruošti dorą žmogų, be pavydo, reformatiškoje dvasioje. Mokykla buvo įteisinta Vilniaus miesto Švietimo skyriuje 1995 metų gruodžio 11 d. – pažymėjimo Nr. 335 – ir veikė iki 1996 metų gruodžio 25 d.

Džiaugiuosi, kad ir šiandien veikia naujai atkurta sekmadieninė mokykla.

Dabar man jau reikia apmąstyti savo gyvenimą, atsiprašyti, jei ką ne taip padariau. Dievas viską mato ir žino, ir nieko nuo Jo nenuslėpsi. „Kas tiki, Dievas niekadods to nepalieka be globos“

Gražina Dagytė

Paminėtas 100-to metų liuteronų savaitraščio „Sweczias“ pasirodymo jubiliejus

Reformacijos dieną – spalio 31-ąją visos Lietuvos liuteronai minėjo Žemaičių Naumiesčio bažnyčioje neatsitiktinai. Prieš šimtą metų šioje parapijoje dirbdamas evangelikų liuteronų bažnyčios kantorius (mokytojas), Lietuvos latvis Frydrichas Megnis (1873–1950) pradėjo leisti pirmąją liuteronišką savaitraštį „Svečias“ (1911–1914 m.) gotišku šriftu, skirtą Didžiosios Lietuvos liutvininkams. Savaitraštis buvo spausdinamas 600 egz. tiražu. Išleisti 184 numeriai, paskutinis – 1914 m., tolesnį leidimą nutraukė prasidėjęs Pirmasis pasaulinis karas.

Savaitraštis iš pradžių buvo spausdinamas „užrubežyje“ – Tilžėje pas Enžį Jagomastą, vėliau per vargus buvo gabenamas į gubernijos centrą Kauną bei kitus miestus. Tik po kelių mėnesių

atkaklaus veikimo gavo iš carinės valdžios leidimą spausdinti ir įsigijo rankinę spausdinimo mašiną.

F.Megnis buvo labai darbštus: pats rašė straipsnius ir žinutes, jas rinko iš 26 laikraščių (rusų, vokiečių, latvių ir lietuvių kalbomis), redagavo, skaitė korektūras, siuntinėjo prenumeratoriams ir kt.

„Svetyje“ buvo pateikiama medžiaga ne tik iš krikščioniško gyvenimo ar „pasiuntinystės“ (misijos) darbų pagonių kraštuose, bet ir pasaulio šalių įvykių kronika bei naujienos, pristatomos naujos knygos ir giesmės, reklamuojama jų prekyba.

Po iškilmingų Reformacijos dienos pamaldų, išpūdingo Liudo Mikalausko koncerto jaukioje medinėje Žemaičių Naumiesčio bažnytėlėje, renginio dalyviai padėjo gėles, uždegė žvakeles ir pasimeldė prie „Sweczio“ leidėjo

kantoriaus Frydricho Megnio kapo senose Ž.Naumiesčio liuteronų kapinėse.

„V.r.ž.“ inf.

Senjorai dalyvauja projekte „Atviras muziejus“

Lietuvos dailės muziejus pakvietė Vilniaus reformatus senjorus dalyvauti projekte „Atviras muziejus“. Pagal edukacinę programą „Teatras ir muzika ir kasdienis žymių žmonių gyvenimas XIX a.“ pasivaikščiojome po Vilniaus paveikslų galeriją ir mokėmės kurti batistines gėles – baltus narcizus.

Edukacinėje programoje „Tapybos paslaptys: peizažas“ mums ne tik papasakojo apie dailininką A. Gurskį, pamatėme jo peizažų parodą, bet ir mėginome tapyti pastele peizažus. Kai kuriom visai neblogai sekėsi.

Programa „Madų vėjai: perlų magija“ pakvietė senjores į Taikomosios dailės muziejų susipažinti su paroda „Du mados šimtmečiai“ iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos. Įdomiausia buvo antroji – praktinė programos dalis – papuošalų kūrimas. Visos grįžome namo pasipuošusios savo darbo karoliais ar apyrankėmis.

Senjorų dar laukia edukacinės programos „Įdomioji keramika“ ir dailininko Juozo Gecevičiaus paroda bei dekoratyvinių kompozicijų kūrimas iš modelino (gruodžio 8 d.) ir „Poetiška tekstilė. Kalėdinės interpretacijos“ bei pažintis su menininko A. Jonučio darbais Radvilų rūmuose (gruodžio 15 d.). Paskutinio užsėmimo metu mokinšimės gaminti kalėdines dovanėles

ir žaisliukus iš vilnos.

Esame dėkingi Lietuvos dailės muziejaus projekto „Atviras muziejus“ koordinatorėi Nidetai Jarockienei, kad pakvietė mus – reformatus senjorus edukacinei programai, supažindinančiai su muziejaus parodomis.

Senjorė D. Gudliauskienė

Senjorės su savo darbo gėlėmis

Lietuvos reformatų Bažnyčios *Unitas Lithuaniae* paveldas Baltarusijoje

Gaiciūniškių namas-tvirtovė ir reformatų koplyčios griuvėsiai

Originalus gyvenamosios ir gynybinės paskirties renesanso stiliaus pastatas – namas-tvirtovė, kartais vadinamas pilaite, pastatytas pietinėje Gaiciūniškių kaimo dalyje, ant kairiojo Žyžmos upės kranto, dab. Baltarusijos teritorijoje.

Namo architektas, statytojas ir pirmasis savininkas Petras Nonhartas (Peter Nonhart, kilęs iš Nyderlandų) – žinomas Vilniaus žemutinės pilies architektas. Už darbą jis gavo LDK pilietybę ir teisę apsigyventi netoli Vilniaus – gavo Gaiciūniškes. Namą-tvirtovę architektas suprojektavo ir pasistatydino pats. Apie sodybą įrengiant apsauginius žemės įtvirtinimus dalyvavo jo tėvynainis fortifikacijos inžinierius van Dodenas.

Statyba baigta 1613 metais.

Namas-tvirtovė bei aplink plytėjusi žemės valda vėliau atiteko Chreptavičių, Korffų, Šrėterių (Schroetter), Putkamerių, Osten-Sackenų giminėms, apie 1830 m. atiteko Rimšoms, pastarieji Gaiciūniškes valdė iki 1939 m. Rūmai buvo puošti freskomis, kurių autorius galėjo būti

vienas iš namo savininku – garsus Vilniaus dailininkas Jonas Šrėteris (Schroetter).

Šrėterių šeimos koplyčia-mauzoliejus buvo Vilniaus reformatų kapinėse (nugriauta statant paminklą partizanams – dabar jau nugriauta), priešais reformatų bažnyčią (dab. Reformatų skveras Pylimo g.).

1946–1949 m. Gaiciūniškių rūmuose veikė mechanizatorių mokykla, nuo 1960 m. iki dabar – vienintelė Baltarusijoje psichiatrinė ligoninė, kurioje įkalinti (gydomi) nusikaltėliai, pripažinti nepakaltinamais.

Dvarą supo 15 ha senas parkas, kuriame daugiausia auga senos liepos (kai kurių amžius siekia 300 metų).

Taip pat išliko XVII a. I pusėje statytos kalvinų (reformatų) koplyčios griuvėsiai.

Koplyčia yra sudedamoji Gaiciūniškių ansamblio dalis. Ją, kaip kalvinų maldos namus, 1633 m. fundavo ir pastatydino Nonharto dukra Zuzana Nonhart-Chreptavičienė. Koplyčia – Nonhartų giminės ir vėlesnių reformatų tikėjimo Gaiciūniškių valdytojų laidojimo vieta: Šrėterių, Statkevičių, Osten-Sackennų.

Iki šių dienų yra išlikusi vakarinė koplyčios siena su galingomis mūrinėmis atramomis ir šiaurinės sienos fragmentai.

Vsieliubo buv. reformatų bažnyčia

Vsieliubo miestelio, Naugarduko r., Gardino sritis, šv. Kazimiero bažnyčia – seniausia bažnyčia dabartinės Baltarusijos teritorijoje, manoma, kad pastatyta iki 1433 metų. Nuo 1576 iki 1642 metų priklausė reformatams. XIX a. II pusėje pristatytas bokštas – varpinė. 1986 metais bažnyčią nusiaubė gaisras, 1988 m. atstatyta ir veikia kaip R. katalikų šv. Kazimiero bažnyčia.

Gaiciūniškių rūmai-tvirtovė dabar

Kalvinų koplyčia XX a. I pusėje

Gaiciūniškių evangelikų koplyčios griuvėsiai dabar

Iškoldės buvusi reformatų šv. Trejybės bažnyčia

(Baranovičių r., Bresto sritis)

Iškoldėje – senoviniame kaime, Baranovičių rajone, netoli kelio Minskas-Brestas, iki mūsų dienų išliko unikalus, mūrinis, 1472 m. statytas gotikinės architektūros paminklas – viena seniausių bažnyčių Baltarusijoje. Ji buvo statyta kaip R. katalikų maldos namai. XVI a. II pusėje – Reformacijos pakilimo metais bažnyčia buvo perduota reformatams, 1641 metais sugrąžinta katalikams. Nedidelį keturkampį, kontraforsais sutvirtintą pastatą užbaigia penkiasienė apsidė, sienas puošia arkiniai langai, viduje – žvaigždiniai skliautai. Anksčiau pastato apačią puošė tamsių plytų ornamentas, vėliau sienos buvo nutinkuotos ir nudažytos baltai. Iki šiol – veikianti šv. Trejybės R. katalikų bažnyčia.

Gniezno buvusi reformatų, dabar katalikų Mykolo Arkangelo bažnyčia

Gniezne, nedideliame Volkovysko r., Gardino sr. miestelyje, iki mūsų dienų išliko XVI a. gotikinė bažnyčia. 1524 m. statyta katalikams, nuo 1555 m. iki 1643 m. priklausė reformatams. Kontr-reformacijos pasekmėje gražinta katalikams. Tai vienanavis su trisienine apside bei aštuoniakampiu bokštu-varpine pagrindinio fasado centre vėlyvosios gotikos su renesanso elementais architektūros paminklas.

likams, nuo 1555 m. iki 1643 m. priklausė reformatams. Kontr-reformacijos pasekmėje gražinta katalikams. Tai vienanavis su trisienine apside bei aštuoniakampiu bokštu-varpine pagrindinio fasado centre vėlyvosios gotikos su renesanso elementais architektūros paminklas.

Žodiškių buvusi reformatų šv. Trejybės bažnyčia

Pastatyta Reformacijos, apėmusios beveik visą Lietuvos Didžiąją kunigaikštystę, pakilimo metais (1600-1612) reformatams, atnaujinta 1778 m. ir iki 1820 m. čia meldėsi reformatai. 1902-1904 m. Žodiškių bažnyčia perstatyta jau katalikams. Jiems priklauso iki šiol.

Yvijos buvusi reformatų, dabar katalikų Petro ir Povilo bažnyčia

Yvijos miestas – Baltarusijos Gardino srities rajono centras šalia kelio Lyda-Minskas. Rašytiniuose šaltiniuose Yvija minima nuo XV a. I pusės kaip LDK didžiųjų kunigaikščių dvaras.

Yvijos bažnyčia pastatyta pačioje aukščiausioje vietovėje, ant kalno, prie įvažiavimo į miestą iš Minsko pusės, ant ežero kranto ir yra matoma iš visų gyvenvietės

vietų. Pirminis bažnyčios pastatas archeologinių tyrimų ir archyvų duomenimis buvo statytas 1491-1495 metais.

Yvijos miestelis XVI a. I pusėje priklausė kunigaikščiams Zabiaričiams, o 1558-1654 m. – Kiškų nuosavybė.

XVI a. II pusėje Yvija tampa vienu iš svarbiausių LDK arionizmo centrų: įkuriama spaustuvė, mokykla, kurios rektoriumi 1585-1593 metais buvo Janas Licinijus Namyslovskis.

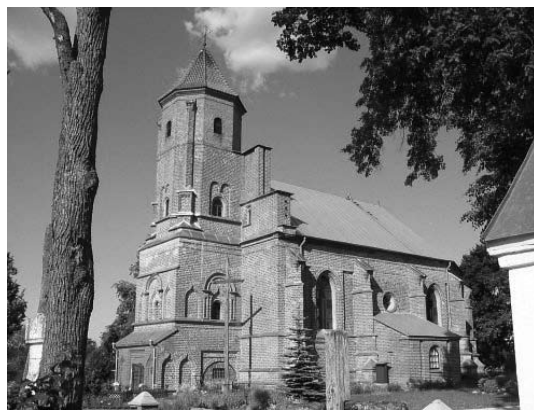
1630 m. M. Juška Yvijos reformatų Petro ir Povilo bažnyčią atiduoda katalikams, prie jos XVII a. dar I oje pusėje pristatomas bernardinų vienuolyno dviaukštis korpusas. XVIII a. II pusėje vėl keičiama bažnyčios išvaizda – pristatomas viršutinis aukštas, o Yvijos miestelis tampa Sluškių, po to Hlebavičių, Oginskių, Sapiegu, Tyzenhauzų nuosavybe.

Bažnyčia išliko iki mūsų dienų, gražiai atnaujinta ir veikia kaip R. katalikų apaštalu Petro ir Povilo titulo bažnyčia.

Klecko buvusi reformatų šv. Trejybės bažnyčia

Kleckas – Minsko srities rajono centras. Nuo XIV a. pirmos pusės priklausė Lietuvos Didžiąjai Kunigaikštystei. 1551 m. Lietuvos didysis kunigaikštis Žygimantas Augustas Klecką padovanojo Mikalojui Radvilai Juodajam. Faktiškai Radvilos Klecką valdė nuo 1558 metų, o 1586-1939 m. čia buvo jų Klecko ordinacijos centras. 1652 m. miestui suteiktos Mag-

nukelta į 11 p. ►

Gniezno buvusi reformatų, dabar katalikų Mykolo Arkangelo bažnyčia

Europos protestantų Bažnyčių konferencija „Ecclesia semper reformanda“ Debrecene

2011 metų spalio 13-16 dienomis Debrecene, Vengrijoje, įvyko Europos protestantų Bažnyčių bendrijos (CPCE – Community of Protestant Churches in Europe) organizuotas konferencijos „Ecclesia semper reformanda“ trečiasis baigiamasis susitikimas. Jo darbe dalyvavo liuteronų diakonas Karolis Skausmenis iš Tauragės ir pasidalijo išpūdžiais su „Lietuvos evangelikų kelio“ (2011 Nr.10-11) skaitytojais.

Konferencija buvo surengta Debreceno reformatų universitete, veikusiame ir komunistinio režimo metais. Jame yra teologijos fakultetas, ruošiantis reformatų kunigus. Netoli įsikūrusi reformatų gimnazija. Vengrijoje veikia

reformatų mokyklos, darželiai.

Konferencijos dalyviai – įvairių protestantų Bažnyčių atstovai kas rytą meldėsi Universiteto koplyčioje. Susitikimo tikslas – parengti bendrą Europos protestantų Bažnyčių bendrijos (CPCE) dokumentą, aprobuoti CPCE taryboje ir pateikti kitų metų rudenį vyksiančioje Bendrijos generalinėje asamblėjoje.

Konferencijos užbaigimo pamaldoms sekmadienio rytą visi dalyviai rinkosi į Debreceno evangelikų reformatų bažnyčią, kuri yra viena iš didžiausių, joje apie 3000 vietų. Šioje bažnyčioje prieš keletą metų yra pamokslavęs Lietuvos reformatų Bažnyčios vicesuperint. kun. Rimas Mikalauskas.

„V.r.ž. inf. iš „Lietuvos evangelikų kelias“, 2011 Nr.10-11

Padėka

Spalio 8 d. įžengiau į paskutinį šimtmečio dešimtmetį.

Laikraštįje „Biržiečių žodis“ radau grupės biržiečių sveikinimą poeto B.Brazdžionio eilėmis. Ačiū Jiems. Dėkoju už malonius sveikinimus telefonu: unikaliam Lietuvos Žmogui, ev. reformatų Bažnyčios gen. superintendentui, kun. Tomui Šernui, kun. Erikai Brooks, Vandai Jodinskaitei iš Čikagos, bičiuliams iš Frankfurto, Detmoldo, Dachau ir gyvenantiems Lietuvoje.

Dėkoju už pasveikinimą spalio 9-ąją, sekmadienį, Biržų bažnyčioje po pamaldų. Ačiū kun. Rimui Mikalauskui, kun. Sigitai Švambarienei, seniūnei Lenai Palšienei, vargonininkei Jūratei Duderienei bei daugybei parapijiečių. Dėkoju vilniečiams kun. Raimondui Stankevičiui ir Donatai Indriūnaitei bei panevėzietei Sigitai Audickienei. Ačiū N.Radviliškio parapijietėms – Vidai Gasiūnienei, Daivai Janonienei ir pirmininkei Valerijai Kubiliūnienei. Dėkoju Lietuvos televizijos laidos „Kelias“ vedėjai Inai Drąsutienei ir filmavimo ope-

ratoriams už pamaldų ir sveikinimų akimirkų sustabdymą televizijos ekrane.

Dėkoju visiems psalmininko žodžiais: „Liaupsink Viešpatį, mano siela, ir nepamiršk, ką Jis tau gero padarė“. Dėkoju Jam už viską: už džiaugsmą, liūdesį ir skausmą, už ištermę ir ryžtą, už užaugintų vaikų, anūkų ir proanūkių meilę ir rūpinimąsi manimi. Dėkoju už žmones, kurie liko ištikimi iki šiol ir prisimena kunigą Aleksandrą

Balčiauską, nuo kurio mirties sausio 24-ąją sukaks 60 metų.

Dėkoju Viešpačiui ir už gilią senatvę. „Giesmė kančios ir laimės nuskambėjo. Gyvenimas kaip pasaka praėjo. Dabar jau aidi ilgesio skiemuo – ruošiuos keliauti jau namo...“.

Visiems linkiu neblėstančios širdies šilumos, kuri visur ir visada visiems labai reikalinga.

Aleksandra Balčiauskienė

I N F O R M A C I J A

Spalio 15 d. LERB Konsistorijos posėdyje buvo apspręsta ruošiamo išleisti reformatų Giesmyno struktūra: psalmės, giesmės, maldynas, summa, ir jo redagavimui nutarta sudaryti keturias darbo grupes, joms numatyti vadovai. Giesmyno atskirų dalių darbo grupių koordinatore Konsistorija patvirtino A. Arlauskienę.

Lapkričio 4 d. Biržuose su vizitu lankėsi Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius. Biržų regioninio parko direkcijoje premjeras susitiko su Biržų rajono religinių konfesijų dvasininkais. Susitikime dalyvavo: Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios kunigas Dalius Tubys, Evangelikų reformatų vicesuperintendentas Rimas Mikalauskas, Evangelikų liuteronų kunigas Juozas Mišeikis, Jungtinės metodistų bažnyčios superintendantas William H. Lovelace ir kunigas Raimondas Piečia bei Septintos dienos adventistų bažnyčios pastorius Julius Pikūnas. Pokalbio

metu aptarti aktualūs klausimai bei problemos, su kuriomis susiduria įvairių konfesijų bažnyčios. Susitikimo pabaigoje dvasininkai palinkėjo Ministrui Pirmininkui stiprybės, tikėjimo ir vilties bei pakvietė į kiekvienais metais Biržuose vykstančias ekumenines pamaldas.

Lapkričio 17 d. Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos ir Signatarų namų bendrame renginyje svečiavosi Nepriklausomybės akto signataras, filosofas Romualdas Ozolas ir skaitė pranešimą „Reformacija Lietuvos istorijoje“. Dalyvavo prof. hab. dr. Ingė Lukšaitė, doc. dr. Deimantas Karvelis, prof. hab. dr. Sigitas Kregždė ir kiti istorikai, mokslininkai, visuomenės veikėjai.

Lapkričio 26 d. Kėdainiuose vyko dešimtas, jubiliejinis šiuolaikinės krikščioniškos muzikos festivalis „Sielos 2011“. Tai vienintelis toks šalyje, kurio tikslas – padrąsinti

Romualdas Ozolas

jaunus krikščionis puoselėti amžinąsias vertybes, gyventi dorą, pilną meilės Dievui, Tėvynei ir artimui gyvenimą. Festivalis stiprina ekumeninį katalikų, liuteronų, reformatų ir kitų krikščioniškų konfesijų bei denominacijų jaunimo bendravimą.

„V.r.ž.“ inf. parengta pagal informaciją žiniasklaidoje

Liuteronų gimnazijos Vilniuje vizija

Baigiantis vasarai Vilniaus evangelikų liuteronų parapijos iškyloje Pučkorių regioniniame parke vyskupas Mindaugas Sabutis pristatė planą Vilniuje įsteigti liuteronišką mokyklą. Religinėms bendrijoms priklausančioms mokykloms Lietuvoje ir toliau leidžiama formuoti visas dvylika klasių. Iškylos dalyviai galėjo apžiūrėti Vilniaus liuteronų parapijos narių, architektų Agnės ir Arnoldo Gabrėnų parengtą gimnazijos projekto viziją. Liuteronų gimnazijai yra skirti du vienas šalia kito esantys sklypai ties Dociškių ir Sviliškių gatvių sankryža Pašilaičių mikrorajono pakraštyje. Planuojama, kad čia iškils du funkciškai skirtingų paskirčių, tačiau vieningos architektūros būsimosios gimnazijos pastatų korpusai, greta bus įrengtas sporto aikštynas, automobilių stovėjimo aikštelės

ir kt. Pasak projekto iniciatoriaus LELB vyskupo Mindaugo Sabučio, šitaip Vilniuje būtų simboliškai pratęstos XVI a. Abraomo Kulviečio švietėjiškos pastangos. Mokykla turėtų būti atidaryta iki 2020 m., o palankiau susiklosčius aplinkybėms – 2017 m., švenčiant Reformacijos 500 metų jubiliejų. Didžiausios paramos tikimasi sulaukti iš Europos Sąjungos fondų ir užsienio partnerių.

Informacija iš
www.liuteronai.lt

◀ atkelta iš 9 p.

deburgo teisės. Archeologiniai tyrinėjimai rodo, kad jau XV a. Klecke stovėjo pirmoji bažnyčia. XVI a. septintame dešimtmetyje Klecko bažnyčia atiteko evangelikams reformatams, pamokslininku joje 1560-1562 m. buvo baltarusių švietėjas ir reformatorius Simonas Budnas.

Bažnyčia buvo mūrinė, vėlyvosios gotikos – renesanso stiliaus, kaip ir kitos tuo metu pastatytos reformatų bažnyčios: Kaidanave, Deltuvoje. Bažnyčia buvo vienabokštė, trinavė, su penkiabriaune apside.

Per II pasaulinį karą Šv. Trejybės bažnyčia smarkiai nukentėjo ir 1950 m. buvo nugriauta, plytos panaudotos to meto naujoms statyboms.

Parengta pagal www.radzima.org, www.globus.tut.by/gajtyunish/index.htm

Lietuvių tautinėms kapinėms Čikagoje 100 metų

*Kapinių vartai ir 1937 metais
pastatytas administracijos pastatas.
Lietuvių tautinių kapinių archyvo nuotr.*

Rugsėjo mėn. Čikagoje paminėtas Lietuvių tautinių kapinių šimtmetis. Tai vienintelės visoje Amerikoje kapinės, išlaikiusios lietuvišką pavadinimą ir priklausančios lietuviams. Jose nuo 1911 metų palaidota daugiau kaip 13 tūkst. mūsų tautiečių.

Tautines kapines nutarta steigti po to, kai kun. Kriaučiūnas, kuris, kaip ir dauguma R. katalikų dvasininkų, buvo nusiteikęs prieš lietuvių tautines draugijas, pagrasino, kad nepriims į tuomet jau veikusias lietuviškas Sv. Kazimiero kapines nė vieno, kuris gyvas būdamas priklausė kokiai nors tautiškai draugijai.

1911 metų vasario 19 dieną Čikagoje susirinkę 14-os lietuvių draugijų įgalioti delegatai vienbalsiai nutarė steigti lietuviškas tautiškas kapines. Prie jų prisidėjo dar 10 draugijų ir kovo 28 dieną buvo gautas naujų kapinių Ilinojaus

valstijoje įsteigimo dokumentas. Visų draugijos steigėjų pavadinimai iškalti vėliau pastatytame simboli-niame paminkle. Kapinės iškilmingai atidarytos 1912 metų gegužės 30 dieną. Amerikoje ta diena yra tradicinė JAV mirusiųjų minėjimo ir žuvusiųjų už Amerikos laisvę diena, anksčiau vadinama Kapų puošimo diena, dabar – Atminimo diena.

Lietuvių tautinėse kapinėse greta vienas kito laidojami ir tikintys, ir netikintys. 1947 m. į šias kapines buvo parvežta Vokietijoje mirusio laisvamano J.Šliūpo urna. Jo ir žmonos Grasildos amžino poilsio vietą žymi Amerikos lietuvių aukomis pastatytas išpūdingas paminklas. Šiose kapinėse kurį laiką ilsėjosi ir Lietuvos Prezidento Kazio Griniaus palaikai, kol 1994 metų spalį urna buvo pervežta į Lietuvą ir palaidota Mikalavo miške netoli jo gimtojo Selemos Būdos kaimo Marijampolės rajone.

Čikagos tautinėse kapinėse dabar ilsisi per 13 tūkst. lietuvių. Tarp jų, kompozitorius Vladas Jakubėnas, mokslininkai ir visuomenininkai broliai Vaclovas ir Viktoras Biržiškos. Kapinėse yra simbolinis paminklas Lietuvos himno autoriui Vincui Kudirkai.

„V.r.ž.“ inf. Parengta pagal
informaciją žiniasklaidoje

Sveikiname

VIKTORIJA ALEKSEIČIKAITĖ IR FREDERIKA,
lapkričio 26 d. Briuselyje susilaukus dukrytės Onytės,
o mūsų „Vilniaus reformatų žinių“
leidėją DALIĄ – tapus senele.

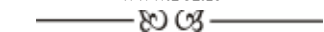

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

*Lietuvos reformatų Bažnyčios
vadovybė:*

**Gen. superintendentas
kun. Tomas Šernas**
gyv. Vilniuje, mob. 8 687 56 846

**Lietuvos ev. reformatų
Konsistorijos prezidentas
krt. dr. Mykolas Mikalajūnas**
mob. 8 686 24 562
Interneto svetainės adresas
www.ref.lt

Lietuvos reformatų dvasininkai:

**Vicesuperintendentas
kun. Rimas Mikalauskas**
gyv. Biržuose, mob. 8 686 66 383,

kun. Raimondas Stankevičius
gyv. Vilniuje, mob. 8 655 43 678

kun. Sigita Švambarienė
gyv. Biržuose, mob. 8 681 66 661

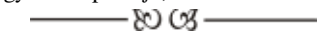
kun. Tomas Sakas
gyv. Klaipėdoje, mob. 8 656 45 016

kun. dr. Kęstutis Daugirdas
gyv. Vokietijoje

diak. Gitana Gasiūnaitė
gyv. Prahoje
el. p. saules_miestas@yahoo.com

katechetas Evaldas Tamariūnas
gyv. Vilniuje, mob. 8 682 12 375

lektorius Neilas Čijunskas,
gyv. Klaipėdoje, tel. 8 612 58 731

Parapijos vadovybės telefonai:

**Seniūnų tarybos pirmininkė
Vida Cupreva** 236 3224 d.,
mob. 8 673 04 537,

pavadootoja Danguolė Juršienė
219 1109 d., 241 6981 n.,
mob. 8 612 20 402

Seniūnės:

Dalija Gudliauskienė
242 9118, mob. 8 685 74 951,

Donata Indriūnaitė
234 2824, mob. 8 673 84 929

Olga Tamulėnaitė
277 0314, mob. 8 626 50 879

Laiškus redakcijai galite rašyti:
Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei
El. paštas: dalija@mail.lt,

**Parengė Dalija Gudliauskienė,
Korektorė Dalia Pronskietytė**

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisy ir trumpina
savo nuožiūra

**Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.**

917720291512000